

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 262

TELEFON 25-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11409

Maribor, petek 18. novembra 1938

NAROČNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
1.— din

Politika Monakovega ogrožena

Prihod južnoafriškega vojnega ministra Pirowa v Berlin — Veliko razočaranje v Nemčiji zaradi angleških in francoskih izjav o kolonijah — Nemčija bo prisiljena, revidirati svojo politiko sporazumevanja, ki jo je pričela v Monakovem

BERLIN, 18. novembra. Sledeč povabilu nemške vlade je prispel sinoči v Berlin južnoafriški vojni minister Oswald Pirow, ki potuje po Evropi v zadevah vprašanja kolonij. Na železniški postaji so ga sprejeli zastopniki nemške vlade in nemške vojske. Pirow bo razpravljal z zunanjim ministrom von Ribbentropom in drugimi voditelji Nemčije ter bo sprejet tudi pri Hitlerju. Z njegovim prihodom se je pričela v nemških političnih krogih in v tisku obširna debata o vprašanju vrnitve bivših nemških kolonij. V teh debatah se ne skriva nezadovoljstvo s izjavami v Angliji in zlasti z včerajšnjo izjavo francoskega ministrskega prednika Daladierja, ki je dejal, da Francija ne misli na vrnitev kolonij. Veliko tudi nezadovoljstvo zaradi pisanja francoskega tiska proti nemškim kolonialnim zahtevam. Ves tisk naglašja, da Nemčija slej ko prej vztraja pri zahtevi, da se ji brezpogojno vrne njena kolonialna posest. Nemčija v tem vprašanju ne bo trpela nobenega dolgega slepomišljenja.

RAZOČARANJE V NEMČIJI

BERLIN, 18. novembra. Izjave o kolonijah, ki so pričele zadnje dni kar deževati v Londonu in Parizu, so izzvale tu zelo neugoden odmev. Vidljive, da nemška kolonialna ofenziva ni rodila takih nasledkov, kakor se je v Nemčiji pričakovalo. Zato se opaža v političnih krogih velika rezerviranost in zaskrbljenost. Nemška vlada je takoj po zasedbi sudetskega ozemlja pričela pripravljati nemško javnost na skrajšano rešitev kolonialnega vprašanja, ki bi Nemčiji omogočila, da se oskrbi s potrebnimi surovinami, zlasti v bližnji bodočnosti, ko ji zaradi finančnega položaja ne bo več mogoče kupovati surovine od zunaj.

BOJAZEN ZARADI ITALIJANSKO-ANGLEŠKEGA SPORAZUMA

Uveljavljanje italijansko-angleškega sporazuma je sprožilo v političnih krogih mnogoštevilne komentarje. Čeprav se uradno trdi, da more biti Berlin samo zadovoljen, da se je razmerje med Italijo in Anglijo uredilo, vendar ni mogoče prikriti zaskrbljenosti, da bi ta sporazum mogel vplivati na položaj Nemčije. Zelo neugodno se občuti upiranje Francije in Anglije proti nemškim zahtevam po kolonijah. In to prav v trenutku, ko je Anglija slovesno potrdila italijansko aneksijo Abesinije in ustanovitev italijanskega kolonialnega imperija, kar je hotela prejeti vsem silami preprečiti. Tu so prepričani, da gre pri tem za novo nevarno angleško igro, ki priznava na eni strani tisto, kar se je zgodilo brez angleške volje, na drugi pa istočasno odreja Nemčiji pravico do kolonialne posesti, in to na tak način in v takem času, da se v tem vidi odkrita namera, da se Nemčiji sploh ne vrnejo njene nekdanje kolonije. Največji odpor so pa povzročili komentarji iz Londona in Pariza, v katerih se trdi, da se afriški domačini sami upirajo temu, da bi zopet prišli pod nemško oblast. Tu vprašujejo, kdaj je sploh kdo vpraševal domačine, kaj žele in ali so jih tudi Angleži in Francozi kdaj vprašali, kaj žele? Ako bi jih po tem vprašali, bi Anglija in Francija tudi sami kmalu ostali brez kolonij, zlasti ako bi se to vprašanje postavilo v Maroku, Palestini in Indiji.

OGROŽENA POLITIKA MONAKOVEGA

Tu se ob priliki takega stališča Francije in Anglije ne skriva, da ne bo mogoče nadaljevati politike Monakovega, ker čeprav meni Nemčija, da so kolonije samo del problema, vendar ne more pristati na kakršna koli nadaljnja pogajanja zaradi pomirjenja v Evropi, ako se ji v tako važni zadevi odreja pravica do kakršne koli revizije sedanjega stanja. Po-

sebeno so pa tu hudi na pisanje nekaterih francoskih listov in izjave, ki so jih izrekli francoski politiki, da so bile sedaj Franciji pridružene nekdanje nemške kolonije, pridobljene z mečem, in da jih Francija zato ne more in noče vrniti. To,

pravijo tu, ni resnica, ker kolonij ni nihče osvojil z mečem, ampak sta jih Francija in Anglija dobili le v začasno upravo od Zveze narodov.

SPREGOVORIL BO ZOPET HITLER

Splošno se more zaradi tega pričakovati, da bo zadnji razvoj dogodkov v Evropi imel velik vpliv na nadaljnje zadrževanje Nemčije, ker se tu uvideva, da so bila prežgodnja vsa pričakovanja, da bo mogla Nemčija hitreje postati taka velesila, kakršne so Francija, Anglija in Italija. Monakovska politika se zdi kakor neka lepa preteklost in sedaj se pojavlja potreba po novem boju za pravice Nemčije. Zatrijuje se, da se bo o tem govorilo v najbližnjem času in da bo v tem smislu nastopil tudi Hitler, ki bo v novem velikem govoru ostro kritiziral tak razvoj dogodkov, kakršnega Nemčija ni pričakovala, ter napovedal nove smerice nemške zunanje politike.

Obisk kneza Pavla v Londonu

NJ. VIS. KNEZ-NAMESTNIK PAVEL BO PRISPEL V PONEDELJEK V LONDON, KJER BO SLOVESNO SPREJET

LONDON, 18. novembra. Nj. Vis. jugoslovanski knez-namestnik Pavel bo prispel v ponedeljek, 21. t. m., na obisk v London, kjer bo ostal več dni. Obisk kneza-namestnika bo po tolmačenju tukajšnjih političnih in diplomatskih krogov v zvezi z obiskom romunskega kralja Karla II. in grškega kralja Jurija. Temu

obisku se pripisuje velik pomen tako glede stabilizacije razmer v južnovzhodni Evropi, kakor tudi glede odnosov Velike Britanije do tega dela kontinenta. Angleški tisk pozdravlja že sedaj bližnji prihod novega visokega gosta v angleško prestolnico.

Med Rimom in Parizom

NOVI FRANCOSKI POSLANIK V RIMU BO JUTRI SPREJET PRI KRALJU. S TEM AKTOM PRIZNA TUDI FRANCIJA ANEKSIJO ABESINIJ.

RIM, 18. novembra. Novi francoski veleposlanik François Poncet bo sprejet jutri v slavnostni avdienci pri kralju Italije in cesarju Abesinije. Ob tej priliki mu bo izročil svoje poverilne listine. S tem aktom bo za Anglijo sedaj tudi Francija priznala aneksijo Abesinije po Italiji. Naloga novega poslanika bo sedaj pripravljati sporazum med Rimom in Parizom v

vseh vprašanjih, ki čakajo že dolgo na razčiščenje. Vendar se pričakuje, da se bodo pogajanja med François Poncetom in italijanskim zunanjim ministrom gromfom Ciano pričela šele po pariškem sestanku angleških in francoskih državnikov, na katerem se bodo določile jasne smernice zlasti tudi v zadevi španskega vprašanja.

Represalije USA proti Nemčiji

ROOSEVELT PRIPRAVLJA UKREPE, KI BODO ONEMOGOČILI NEMŠKO TRGOVANJE Z ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI.

WASHINGTON, 18. novembra. Ameriški trgovinski ataše v Berlinu je odpošljal in se 1. decembra vrne v Ameriko. Kakor se poroča, pripravlja Roosevelt načrt o gospodarskih ukrepih proti Nemčiji. Načrt bo izdelan do prihoda berlinskega poslanika Wilsona v Washington. Roosevelt se bo poslužil zlasti povišanja carin za uvoz nemškega blaga v USA, mogoče pa je tudi, da bo sploh onemogočil vsako nemško trgovanje. Ti ukrepi bodo storjeni zaradi preganjanja Židov v Nemčiji. Obenem pripravlja Roosevelt nadalje akcijo za naselitev židovskih beguncev v Južni Ameriki. Anglija ponuja baje v ta namen svojo kolonijo Guayano.

WASHINGTON, 18. nov. Pri zasedanju kongresa bo vložen predlog, da se prihodnjega leta dovoli 71.000 Židom, da se

vselijo v USA.

MONTREAL, 18. nov. Kanadski Židje bodo plačali vse stroške za prevoz in naselitev nemških Židov, če kanadska vlada dovoli vselitev.

Chvalkovsky v Berlinu

BERLIN, 18. nov. Češkoslovaški zunanji minister dr. Chvalkovsky je predčasno odpotoval v Berlin, kamor je prispel že včeraj s svojim spremstvom. Chvalkovsky se je danes sešel z nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in razpravljal z njim o vseh vprašanjih, ki med Češkoslovaško in Nemčijo še niso do konca razčiščena. Predvsem gre za dokončno podrobno razmejitve med obema državama.

Zapiski

Tako govoril Francija...

Nedavno se je vršil v Franciji shod francoske strokovne organizacije poštinih nameščencev. Mnogi delegati so se izrazili proti ideološki vojni in poudarili voljo do miru, poudarjajoč, naj Francija nemudoma sklene dogovore in pogodbe o dobrem sosedstvu z Italijo in Nemčijo. Tajnik strokovne zveze francoskega učiteljstva Delmas je na zaključnem banketu izjavil: V trenutku, ko je bilo zopet vrženo na mizo vprašanje kolonij, bi se lahko sporazumeli in prepustili tistim, ki hočejo vojno, nekaj sto kvadratnih metrov Sahare. Vojna bi bila zločin in absurdnost. Vojna ni usodna nujnost. Češkoslovaška je v sedanjem trenutku samo še medel spomin na zemljevidu. V svojem delovanju bomo tudi v bodoče odločni in trdni, in bojevali se bomo do konca, da bi ohranili med narodi mir.

Šola za „kolonialno politiko“ v Nemčiji

V Ladenburgu v severni Nemčiji je bila nedavno otvorjena prva nemška šola »kolonialne politike«. Slavnost je vodil general v. Epp. V šoli je za zdaj 50 mladih mož, preko leta pa se bo število poslušalcev pomnožilo na 1200. Absolventi te šole bodo nositelji »kolonialnega prizadevanja« Nemčije in bodo to idejo propagirali po vsej državi. Predavatelji v tej šoli so ljudje, ki so imeli pred vojno vodilna mesta v upravljanju bivših nemških kolonij, farmerji in kolonialni vojak. V otvoritvenem govoru je general v. Epp dejal, da mora biti nemški narod prežet z mislijo vrnitve kolonij, ki so za Nemčijo veliko življenjsko vprašanje. V zvezi z otvoritvijo šole piše »Hamburger Fremdenblatt«, da Belgija in Portugalska pri obravnavanju kolonialnega vprašanja nimata besede. Nemčija hoče samo to, kar ji pripada.

Vprašanje

Kdo ve, kako bi se končala debata v Berchtesgarnu in Godesbergu, če bi bilo Hitlerju 70 in Chamberlainu 49 let, in ne narobe? (»Naše Doba«, CSR.)

Kaj se je v Franciji podražilo

Z novimi Reynaudovimi dekreti, ki naj imajo za smoter finančno in gospodarsko sanacijo Francije, se je vse podražilo. Tobak je zrasel od 3 fr. na 3.50, avtobus v Parizu od 0.90 na 1.50 fr., Metro od 1.10 fr. na 1.30 fr., telefon od 0.65 na 0.90 fr., znamke za pisma od 0.65 na 0.90 fr. in še cela vrsta drugih podražitev: bencin 21 fr., čisti alkohol 200 fr., vino 10.60 fr. po hektolitru in kava 44 fr. ter sladkor 43.20 fr. pri 100 kg. Podražile se niso edino vžigalice in brzozavke.

Kako je z japonsko zmago?

Kitajske čete napredujejo proti južnemu Kvang-Tungu, ne da bi naleteli na resen odpor. Površnemu bravcu časnikov se morda zdi, da so Japonci zavzeli že ogromna ozemlja. V resnici pa zavzemajo v vsem tem ozemlju le posamezne strateške, železniške in druge postojanke, ki jih sredi kitajskega morja čisto ne morejo držati.

Novi francoski dekreti

Veliki strateg, ki je odločno pripomogel k francoski zmagi v svetovni vojni, maršal Pétain je vprašal Paula Reynauda: Strategija, to je razumna uvidevnost. In finance, ali je to isto? »Da, to je isto. To vam bom tudi dokazal,« je odgovoril Reynaud. Blum pa meni: »Reynaudov finančni sistem je tak, da ga diktatorja lahko pomedeta s trzljajem trepalnic.« Vendar »Temps« hvali nove dekrete: Reynaud je »ekonomist«, ki je odločen, dvigniti francosko gospodarstvo.

Maribor, 18. novembra.

Pri narodno-obrambnem delu tu na severu Slovenije je končno treba preiti od samih besed že enkrat k dejanjem. Slovensko narodno zavest, ki je tu v širokih ljudskih plasteh kaj šibka, skoro nič utrjena, vse do danes prepričana sama sebi in odvisna le od značajev in interesov poedincev, lahko dvignemo splošno, na vsem izpostavljenem ozemlju, le s konkretnim delom, ki bo dvignilo življenjski standard obmejnega ljudstva in mu nudilo končno živih dokazov, da se v zaledju zanj brigajo sile, ki so za to poklicane in da nima vsega pričakovati le od obljub polnega, tujega zamejstva.

Če si torej končno zastavimo vprašanje, kje moramo začeti z delom, se nam torišče zanj ponuja na vseh področjih gospodarskega, kulturnega, zdravstvenega in socialnega narodovega položaja, vsepovsod. Treba pa je začeti tam, kjer je pomoč najbolj potrebna, nevarnost za potujčenje največja, baza za dvig slovenske narodne zavesti v širokem obsegu najpripravnější, torej delo najučinkovitejše in končno tudi najlažje mogoče in najprej izvedljivo.

Obmejno slovensko ozemlje na severu je po svoji gospodarski sestavi eminentno vinorodno področje, ki daje pečat tujci socialni strukturi večine prebivalstva. Na eni strani imamo vinogradnike, lastnike vinogradov, na drugi množico vinskih delavcev, ki prvim obdelujejo za pičlo mezdo zemljo, pridelek pa poberejo v celoti lastniki. Z več dokumentiranimi razpravami je dokazano (dr. Zgeč, Kerenčič), pa tudi iz zemljiških knjig samih je takoj razvidno, da je ogromna večina, 90% najmanj, najboljših vinogradov in tudi največjih kompleksov v rokah tujcev in potujčencev, ki se k naši narodni skupnosti ne priznavajo. Le majhen procent, in to najslabše krpe zemlje, so v rokah slovenskega kmeta.

Tem tujcem in potujčencem gara in ustvarja pridelek in bogastva množica slov. viničarjev (kakih 20.000 po številu), za najbolj mizerne mezde in v najbolj težkih delovnih pogojih. To delo opravljajo slovenski rodovi tujcu že skozi stoletja in so v njem že tako otopeli, da imajo po večini smisel le še za pijačo, ki se ji vdajajo od otroških let kot glavni hrani in edini utehi. Obupne razmere, v katerih živi viničar tudi po vojni, ko se je stanje še poslabšalo, je pa itak tako splošno znano, da se v nadaljnje podrobnosti na tem mestu ni treba spuščati.

Važna je predvsem ugotovitev, da smo tekom 20 let življenja v lastni državi pustili velik del slovenskega prebivalstva tu na severu v popolni in najbolj grobi ter ubijajoči odvisnosti od gospodarsko močnejšega tujca, kateremu se nismo potrudili naprtiti niti najmanjših socialnih bremen, ki jih predvideva celo naša socialna zakonodaja, da bi s tem vsaj malo olajšali usodo slov. viničarjev in zboljšali razmere, v katerih danes telesno in duševno strahovito propadajo. Ne mislimo pledirati za razlastitev tujcev in potujčencev in podelitev zemlje sistem, ki jo obdeluje, ali občinam, ki bi naj pod strokovnim vodstvom ustanovile zgledna vinogradna posestva z ugodnimi delovnimi pogoji in soudeležbo viničarjev na dobičku. Ne, naši predlogi so mnogo manj radikalni, za sedanje razmere pa tudi mnogo bolj konkretni in ustvarljivi.

Naš zakon o zavarovanju delavcev predvideva že od l. 1923. razširitev vseh vrst socialnega zavarovanja tudi na poljske, agrarne delavce ter to naravnost kategorično nalaga. Po 16 letih njegove veljave nismo prišli v tem pogledu niti korak naprej. Viničarji so po značaju svojega dela eni redkih kvalificiranih poljskih delavcev in bi že radi te svoje lastnosti in prednosti zaslужili, da se soc. zavarovanje razširi takoj vsaj na nje. Breme tega zavarovanja bi padla v največji meri le na bogate tuje in potujčene elemente, katerim v večini ni vinogradništvo niti glavni vir dohodkov, ker v mestih vrše druge poklice, in bi torej ta breme, ki bi jih po morali nositi izključno oni, z lahkoto zmagovali.

Za viničarje bi socialno zavarovanje vseh vrst ne bilo samo kaplja v morje njihove brezdane bede. Predvsem bi jim starostno zavarovanje jamčilo vsaj delno preskrbo za starost in onemoglost, dočim padejo sedaj v breme slov. kmeč-

Trgovinska pogodba med Anglijo in Ameriko

NOVA POGODBA POMENI USTVARITEV MOČNE GOSPODARSKE ZVEZE MED OBEMA ANGLOSASKIMA VELESILAMA.

WASHINGTON, 18. nov. Včeraj je bila podpisana trgovinska pogodba med USA in Veliko Britanijo. Podpisala sta jo angleški veleposlanik Lincay in ameriški veleposlanik v Londonu Kennedy. Navzoča sta bila tudi Roosevelt in kanadski ministrski predsednik Mackenzie King, ki sta podpisala tudi trgovinsko pogodbo med USA in Kanado. Nova pogodba je sklenjena na tri leta, odpove se lahko na šest mesecev. Dve tretjini angleškega eksporta bo obsegala trgovina z USA. Anglija bo izvažala v Ameriko večinoma

stroje, dobivala pa bo polfabrikate in surovine, kakor bombaž in les. Pogodba velja tudi za vse kolonije in Novo Fundlandijo. Veliko carin je bilo odpravljenih. Posledica pogodbe bo, da bosta obe velesili postali popolnoma navezani druga na drugo ter bo s tem popolnoma spremenjena trgovina v svetu. Londonske »Times« pišejo, da pomeni to poživitev trgovine. »New York Times« pa pravijo, da pomeni to sodelovanje odločno voljo za vzdržanje miru in reda v svetu.

Zakon o avtonomiji sprejet

KONEC ČESKE LJUDSKE STRANKE. — DANES DOPOLDNE JE PARLAMENT SPREJEL ZAKON O SLOVAŠKI AVTONOMIJI. — CHVALKOVSKY POSTANE PREZIDENT.

PRAGA, 18. novembra. Češka ljudska (klerikalna) stranka se je včeraj razen moravskega dela pridružila novi skupni Češki narodni stranki in prenehala obstajati. Položaj v parlamentu je sedaj takle: Češka narodna stranka ima 106 poslancev, Slovaška ljudska 34, Narodna delavska 29, komunistična 25, Češka ljudska (moravska) 11, Ukrajinska 5, Nemška nacionalno-socialistična 5, Slovaška narodna delavska 4, Nemška socialistična 4, Madžarska narodna 3. Po govoru ministrskega predsednika generala Syrovega je

parlament včeraj izročil predlog o slovaški avtonomiji in predlog o posebnih pooblastilih vladi zadevnima odsekom, ki sta oba predloga proučila do danes dopoldne. Danes dopoldne se je zopet sešel parlament in oba zakona sprejel. Popoldne ju bo sprejel še senat, nakar bosta takoj uveljavljena. Volitev novega prezidenta bo najbrže že prihodnji teden, izvoljen bo sedanjí zunanji minister dr. František Chvalkovsky kot skupni sporazumni kandidat.

Akcija poljskih teroristov

POSEBNI POLJSKI TERORISTIČNI ODELKI VPADAJO DAN ZA DNEM ČEZ MEJO V KARPATSKO UKRAJINO.

PRAGA, 18. nov. O položaju na meji med Karpatsko Ukraino in Poljsko se izve, da je bilo zadnje dni več incidentov. Pri Volovu so poljski teroristi ubili na meji nekega finančnega stražnika. 60 oboroženih poljskih teroristov je pri Nižnjem Berecku napadlo grančarsko vojašnico. Teroristi so grančarje ujeli in odpeljali na Poljsko, vojašnico pa razstrelili. V ponedeljek in torek so bili krvavi

obmejni incidenti pri Svinu in Jablanovu. Tudi tu so poljski teroristi zajeli in odpeljali s seboj nekaj grančarjev. Takí incidenti se ponavljajo dan za dnem. Poljaki pa opisujejo potem v listih te incidente kot upor Ukrajincev proti Čehom. Ujeti poljski teroristi so izjavili, da jih vozijo na mejo poljski vojaški avtomobili.

Palestina terja neodvisnost

PROGLAS ARABSKEGA NARODNEGA JE V ZADNJIH DNEH SE POVEČALA SVETA — UPORNIŠKA AKCIJA SE IN SEGA TUDI V TRANSJORDANIJO

JERUZALEM, 18. novembra. Vrhovni arabski narodni svet za Palestino, ki mu načeljuje pobeželi jeruzalemski veliki mufti, je objavil včeraj izjavo, v kateri zahteva popolnoma svobodno arabsko Palestino. V izjavi so postavljene sledeče štiri točke: 1. Priznanje pravic Arabcev do popolne neodvisnosti na njihovem narodnem ozemlju; 2. preklic Balfourjeve izjave (o ustanovitvi židovske Palestine); 3. ukinitev angleškega mandata in sklenitev pogodbe z Irakom in Egiptom o popolni neodvisnosti Palestine; 4. popolna prepoved nadaljnjega priseljevanja Židov v Palestino in nakupovanja nepremičnin. Ta izjava je le še bolj razpalila arabsko akcijo. Angleži so aretirali in zaprli v zadnjih dveh dneh nad 1000 Arabcev. V raznih krajih Palestine je bilo več novih krvavih spopadov. Arabci so pretrgali razne telefonske in druge zveze, zlasti med Jeruzalemom in Jafo. Časniška cenzura je bila še bolj poostrena in je s tem skoraj popolnoma onemogočeno vsako pošiljanje vesti iz Palestine. Tudi v Transjordaniji se množe nemiri, ki so odmev dogodkov v Palestini, izraz sim-

patij za boj Arabcev in odpora proti Angležem.

Bolgarija zahteva izhod na Egejsko morje

SOFIJA, 18. nov. Na včerajšnji seji sobranja je izjavil bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Kjusjevanov, da v bolgarski zunanji politiki ne bo nobenih sprememb. Kar se tiče vprašanja, ki intereseira direktno Bolgarijo in Grčijo, je dejal, da je prepričan o možnosti rešitve na prijateljski način potom sporazuma. Ta izjava se nanaša na bolgarsko zahtevo po izhodu na Egejsko morje čez De-deagač. Po debati je sobranje z veliko večino izglasovalo vladi zaupnico.

NOBLOVA MIROVNA NAGRADA.

OSLO, 18. nov. Letošnja Noblova mirovna nagrada je bila podeljena Nansenovemu društvu za begunce v Ženevi.

EGIPTOVSKA KRALJICA RODILA.

KAHIRA, 18. novembra. Egiptovska kraljica Ferida je rodila hčerko.

ki mu jo nudi narodno socialno skrbstvo, prvič bi njegovo delo za druge tudi njemu prinašalo vsaj troho koristi in sadov. To pa je tudi njegova minimalna pravica kot delavca, Slovenca in človeka, kar bi se prvič tudi po takih odredbah začutil. Za slovensko stvar tu ob meji bi bilo s tem neprecenljivo mnogo pridobljeno. Dolžnost vseh, ki se nazivajo zavedne Slovence, je, da k udejstvitvi gornjega doprinesejo po svojih najboljših močeh.

Izjave francoskih urzavnikov

PARIZ 18. nov. Francosko novinarsko društvo je priredilo banket, na katerem so govorili predsednik Lebrun, Daladier in Reynaud. Finančni minister Reynaud je s statističnimi tabelami dokazoval nujnost najnovejših finančnih ukrepov. Daladier je dejal, da številke več povedo kot vsi komentarji. Ne bi bilo na mestu, delati se pametnejše kakor pa so dogodki sami. Treba je začeti delati. Prejel je nešteto pism, v katerih ga sprašujejo, kaj še čaka, da se ne loti dela. Ta pisma so ga prepričala, da ima vso Francijo za seboj in da bo po načrtani poti šel naprej. Prišla je ura, ko je treba zahtevati od vseh žrtve in discipline: od kapitala in od delavcev, ker ne gre za nič manjšega kot za Francijo. Na žalost pa kritizirajo vlado sedaj tisti, ki so nekoč zahtevali, da se prične politika močne reke. Prezident Lebrun je dejal, da nima h govorom svojih prednikov ničesar dodati. Pričakuje, da bosta vlada in parlament razumela svoje naloge ter da bosta parlament in senat odobrila nove ukrepe. Časnikarje je povabil, da sodelujejo pri poživitju gospodarskega življenja v Franciji.

RATHOV POGREB

DÜSSELDORF, 18. nov. Včeraj je bil tu ob ogromni udeležbi pogreb v Parizu ustreljenega poslaniškega svetnika von Rath, katerega so se udeležili tudi Hitler, Göring, von Ribbentrop, Göbbels in drugi voditelji Nemčije. Med glavnimi govorniki ob pogrebu sta bila Göring in Ribbentrop, dočim Hitler ni govoril. Ob času pogreba so visele po vsej Nemčiji črne zastave.

Volivno gibanje

Kandidature Borbašev v Mariboru. Jugosl. narodna stranka, ki je stopila v volivno kolaboracijo z JRZ, kandidira v okraju Maribor levi breg odvetnika dr. Fr. Irgoliča in posestnika ter ekonomista iz Maribora g. Konrada Žnuderla. Namestnika sta gg. Ferd. Božnik, delavec, in kmet Anton Vajngerl iz Sp. Jakobskega dola. Za okraj Maribor desni breg je kandidat g. Kobal Drago, posestnik in gostilničar na Pobrežju, njegov namestnik pa je g. Anton Mihelač, tekstilni predelavec iz Dogoš.

Kandidati KDK so že znani. Na Hrvatskem med drugimi kandidirajo kot skupni kandidati HSS in SDS dr. Cividini, dr. Hinko Krizman, dr. Subašič, Rade Duraković, Djuka Kemfelja, Simo Erer, Večeslav Vilder, dr. Srđan Budisavljević, Sava Kusanović, Franjo Novosel, prof. Tomašič, kmečki pisatelj Mihovil Pavlek Miškina, Adam Pribičević, dr. Rajko Gjeramanić, dr. Ivan Pernar, Grga Hečimović, dr. Tomo Jančič, Miloš Divić, dr. Žiga Scholl, prota Dane Podunavac, dr. Ivo Andres, prota Rajko Kokanović, dr. Filip Markotić, Sava Selenić, Aleksandar Šević, Sava Mamula, dr. Ante Odić, dr. Sigismund Čajkovac, dr. Rade Pribičević, inž. Košutić, dr. Reberski, Milutin Majer, dr. Milan Kostić in dr. Josip Torbar. V Dalmaciji pa so skupni kandidati Ilija Zečević, dr. Sekula Drljević, prof. Roko Mišetić, dr. Josip Berković, dr. Bjelovučić, dr. Juraj Šutej, Paško Kaliterna in Dane Škarica.

V Beogradu kandidirajo na listi dr. Stojadinovića beograjski župan Vlada Ilić, senator Dušan Trifković, dosedanjí poslanec Mihajlo Stojadinović, predsednik trgovskega združenja Nedeljko Savić in predsednik invalidskega združenja Božidar Nedić.

Stevan Čirić, bivši predsednik skupštine, kandidira tudi v Sremskih Karlovcih.

V nedeljo bo v Bosanskem Novem shod JRZ, na katerem bo govoril dr. Stojadinović.

V Zagrebu kandidirajo za SDS na listi dr. Mačka dr. Sv. Ivković, Juraj Gašparac, Slavko Šenk in Ilija Bogdanović. Namestniki so Iso Velikanović, Sava Kusanović, Večeslav Vilder in dr. Froelich.

Dr. Pucova skupina v Ljubljani se bo pri volitvah abstinirala.

Vremenska napoved. Zopet bolj jasno in mirno. Topleje, zlasti v gorovju.

Borza. Curiah, 18. novembra. Devize. Beograd 10, Pariz 11.675, London 20.545, New York 442.50, Milano 23.30, Berlin 177.25, Praga 15.15.

Novice

Tisti, ki bo uspešno rešil ta problem, bo zgradil resnične osnove trajnega mira. Danes ne more nihče več oporekati, da je potrebna socialna pravičnost ne le med posamezniki, temveč tudi med državami. Svet bi lahko imel demokratičen mir, če bi velesile, ki so vodile in vodijo Društvo narodov, doumele svojo

OBSEŽNO IN POMEMBNO DELO DISPANZERJEV IN PROTITUBERKULOZNIH LIG. — SKROMNA SREDSTVA OVIRAJO USPEŠNO DELOVANJE.

Njihovo delo je posvečeno občemu

—g—.

V Pljuju kakor tudi drugod bi bilo nujno, da predstavniki naroda posvečajo posebno pažnjo, da se protituberkulozne lige pomaknejo z mrtve točke, da se bo moglo delo dispanzerjev poživiti. Le v takem polnem obsegu je omogočeno dispanzerjem izvrševati svoje vzvišeno poslanstvo.

Te dni je prispel v Beograd slavni francoski dramski in filmski umetnik Harry Baur. Svetovno znani igralec priredi s svojim ansambлом v beograjskem Narodnem gledališču dve predstavi, in sicer Bernsteinovega »Samsona« in Pagnolov »Jazz«. V omenjenih delih bo igral tudi sam Harry Baur. — Zanimivo je življenje tega slavnega igralca. Najprej je nameraval postati pomorski častnik, pa ga je pritegnila nase gledališka umetnost, v kateri je dosegel velike uspehe. Kasneje je prešel tudi k filmu. Tudi, ko se je pojavil zvočni film, ni minila njegova slava; s svojimi velikimi sposobnostmi se je tudi tu uveljavil in postal eden najpriljubljenejših igralcev v Starem in Novem svetu. — Harry Baur je z uspehom gostoval že v Bukarešti, Sofiji in Atenah. Po Beogradu bo gostoval 25. in 26. novembra v Zagrebu.

Na zadnji občinski seji v Studencih, ki jo je vodil župan g. Alojz Kaloh, so razpravljali o važnih občinskih vprašanjih. Za ureditev prostora pred Jožefovo cerkvijo, je občina najela v Posojilnici v Mariboru posojilo 150.000 dinarjev za dobo petih let po 7 in pol odstotkov. Del tega zneska bodo uporabili tudi za gradnjo sirotišnice. Kmalu bodo pričeli za gradnjo studenške tržnice, ki bo do Jožefovega že urejena. Že sedaj se oglašajo prosilci za stojnice in paviljone na novi tržnici. Občinski odbor je potrdil lanski proračun. Dohodkov je bilo 288.004, izdatkov pa 283.734 dinarjev.

o. **Premestitve.** Premeščena je učiteljica Ljudmila Ljubič z Bleda k Sv. Juriju ob Taboru, Verena Militarov iz Št. Vida v

ki z njimi meji. Kancelar Hitler je nedavno pri neki priliki dejal, da »mora za pravico stati sila«. To bi morala biti seveda sila zakona, veljavnega za vse, za močne in šibke. To bi bil kulturni novi vek. Zdaj pa je to zgolj prirodna sila močnejšega. Da je temu tako, so sokrivi vsi, ki sami bogati in silni niso bili sposobni izkoristiti svoje moči v službi novega, pravičnejšega svetovnega reda.

Svet mora imeti trajni mir. Če mu ga ne bo dal svoboden sporazum, bo vsiljen z nasiljem. Priprave za to že vidimo okoli sebe.

Zgornje Pirniče. Premeščen je sodnik Vital Oblak z okrožnega sodišča v Jajcu na okrajno sodišče v Prevaljah, odtod pa sodnik Franc Rutar na okrožno sodišče v Jajcu. Z okrajnega sodišča v Valandovem je premeščen Oton Vičič na okrajno sodišče v Murski Soboti.

o. Veliki železniški most v Borovnici pri Ljubljani: je v nevarnosti. Zaradi trohčenja hrastovih pilotov pod oporniki bo treba ogromni viadukt rešiti z nasipom ali na kak drug način. Odločilo bo prometno ministrstvo.

o. Letno zborovanje kmetijskega odbora za ptujski okraj je bilo pred dnevi v Ptuj. Razpravljali so o proračunu za bodoče leto, nato pa o govejeriji, konjejeriji, poljedelstvu, sadjereji, vinarstvu in drugih vprašanih in potrebah kmetijskega življenja.

o. Škojfelški planinci na Kemalovem pogrebu. Na pogrebu Kemala Atatürka bodo zastopali našo vojsko škojfelški planinci. Četa planincev s kapetanom Čudanovim in nekaterimi ljubljanskimi oficirji je že odpotovala v Ankaru.

o. Trgovski in zadrudni register je vendarle dospel od okrožnega sodišča v Mariboru v Mursko Soboto, kjer je od sedaj naprej interesentom vedno na vpogled. Okrožno sodišče bo sedaj začelo reševati vse prošnje za vpise v te registre, ki so bile vložene od ustanovitve sodišča do sedaj in ki se jih brez registrov in dosedanjih spisov ni moglo rešiti.

o. Trebušni tifus se je pojavil po nekaterih krajih v Medmurju. Nekaj žrtev je že umrlo. Zdravstvene oblasti so ukrenile potrebno, da se prepreči širjenje te nevarne bolezni.

o. Sled za vlomilci v Šoštanju. Pred časom so neznanci vlomili v stanovanj odvetnika dr. F. Majerja ter odnesli zlatnine in drugih dragocenosti za kakih 30.000—40.000 din. Odvetnik je opisal ukradene predmete, in te dni je ljubljanska policija našla pri nekom enega teh predmetov. Sedanji lastnik je povedal, kje je stvar dobil, in tako je upati, da pride policija na sled vlomilcem.

o. Smrt pod vlakom. Na železniškem prelazu v Pečovju pri Teherju je nekoliko vinjenega 25letnega hlapca Rudolfa Marzovška lokomotiva s tako silo tresčila v glavo, da mu je počila lobanja in je bil pri priči mrtvev.

o. Tatvina na Dravskem polju. Posesnica Marija Lešnik iz Rošnja na Dravskem polju je prijavila orožnikom, da ji je nekdo z voza pred hišo ukradel nov ženski plašč s krznenim ovratnikom.

3. Pregarjani vlomilec si je zlomil nogo. 25letni Ivan J., dninar brez stalnega bivališča, je hotel vlomiti pri nekem posestniku na Trati pri St. Juriju. Zasačen je pobegnil, splezal na sosednjo streho in skočil deset metrov globoko in si zlomil nogo.

c. V **bolnico** je bil prepeljan Melave Josip iz Gornjega Pobrežja pri Rečici. Ko je klal govedo, mu je spodrsnil nož in se mu zabodel v stegno.

c. Sodišču je bil predan Ivan B. iz Ljubljane, ki je delal na Sterneckijevem stavbišču, odmaknil tam neko pregrajo in odnesel pet srajc in spodnjih hlač.

c. Umrli so: na Dečkovi cesti 1 68letna zasebnica Voršič Amalija, v bolnišnici 40letna žena posestnika Pestevšek Kristina iz Rakitovca, 28letna Angela Mastnak iz Pečice, 49letni dninar Dobrotinšek Pavel iz Vojnika in 31letni Ciril Novak iz Globokega.

»Gospod profesor, ali je dinoteri! po vašem mnenju hodil po zadnjih nogah?«
»Ne, to ne, gospod kolega, toda takole ga je lepše videti in tudi ne zavzema toliko prostora.«

